

Szegedi Egyetem

Ásatások Battonyán és a Hortobágyon

Amíg az egyetemisták nagy százaléka strandolással, utazással töltötte el a nyári szünetét, jelentős részét, voltak hallgatók, akik a szó legszorosabb értelmében kemény munkát végeztek: ásóval, csákánnyal. Az ókortörténeti és régészeti tanszék hallgatói ugyanis a Békés megyei Battonyán és a Hortobágyon, Debrecentől mintegy 50 kilométernyire végeztek ásásokat a nyári gyakorlat keretében.

Battonyán a Magyar Nemzeti Múzeum megbízásából folytak feltárások, itt egy 15 sírból álló bronzkori temető került napvilágra. Időszámításunk előtt a II. évezredben temetkeztek oda az akkori, déli eredetű lakosok.

A Hortobágyon az MTA távlati tudományos tervei alapján végzett feltárási munkát az intézet. Egy halomsír ásására került sor, egy, az időszámításunk előtti 1900-1700-as évekbeli származó, úgynevezett okkés temetkezés került napvilágra.

Zrínyi Péter

A battonyai ásítás résztvevőinek egy csoportja. Az álló sorban az ásítás munkásai és dr. Gazdapusztai Gyula tanszékvezető docens. Ülnek: Varga Annamária, Kovács István és Fehér Gyula hallgatók

Nyelvjárási gyűjtő úton Egerben

A nyelvészeti diákkör tíz tagja Pálfalvi Etelka tanársegéd vezetésével nyelvjárási gyűjtést folytatott Eger környékén. Célunk palóc nyelvjárási szövegek gyűjtése volt, elsősorban a földművelésre, a háziiparra és a népszokásokra vonatkozóan. A falvak kijelölésére előzetes levelezés útján az Egri Tanárképző Főiskola Nyelvtudományi Tanszékét kértük meg.

A következő falvakban végeztünk gyűjtést: Felsőtárkány, Péterváras, Monosbél, Egerbocs, Várasz, Tarnalelesz, Bükksterzs, Bükkdomonkos, Mikófalva.

Ez a gyűjtés nemcsak azért volt hasznos, mert az intézet nyelvjárási anyagát hasznosította, hanem azért is, mert sokan közülünk először vehettek részt ilyen természetű gyűjtőúton és ezek után sok tapasztalat birtokában indulhatnak újra útnak. Új gyűjtésre pedig szükség van, mert a nyelvi egységesülés máris észrevehetően elünteti a nyelvjárásokat.

A gyűjtést 3 csoportra szakadva végeztük, három magnetofon segítségével. Sajnos kellő műszaki gyakorlati tapasztalattal egyikünk sem rendelkezett, s így az elromlott magnóval sok bajunk volt, nem is szólva bosszúságunkról, hogy emiatt idővesztésünk volt. Az utolsó napokon már újabb három magnetofonnal dolgoztunk.

A magnóval egyébként az a bajunk is volt, hogy a kérdezett beszélgetések során gyönyörűségekre szépen beszélt, de a magnó bekapcsolása után szinte megijedt, és vigyázott a szövegre és kiéjtésre.

Az első napokon bárkitől is kérdeztünk, »hová megy?« stb., nem hallottuk a »nyi« ragot. Már azt hittük, hogy ezt a palócterületeken megőrzött régiséget nem is fogjuk hallani, amikor egy délben egy iskola udvarán az egyik hallgató azzal rohan be: gyertek, ha hallani akartok valamit. Kimentünk. Egy második elemista kislány »hova indultál?« kérdésére így felelt: »Ágnyi«. A magnóra felvenni bizony már nehezebb volt. Az egyik helyen a néni, akivel beszélgettünk, azt mondta: »...azután a vó-

legényi mentek.« Miután bekapcsoltuk a magnót, újra elmondattuk vele azt a szokást. Akkor már »vólegényhez mentek«. Amikor a magnót kikapcsoltuk, megint hallottuk a »...nyi-t«, de mire újra bekapcsoltuk, újra vigyázott. Kénytelenek voltunk mi is »nyi«-vel beszélni. Akkor már ő is hallatta újból. Így sikerült felvennünk.

Vasárnap egy idősebb néni jött ki az egyik házból. Már az első szavaiból láttuk, hogy »jó alany«. Elmondtuk, hogy mi járban vagyunk. — Nincs időm, — volt a válasz, — beteg van a háznál. — Vasárnapi dologkerülőnek nézett bennünket, azt olvastuk ki a szeméből.

A legtöbb helyen azonban barátságosan fogadtak. Egy-

szer egy 85 éves öregasszonyhoz mentünk, aki még egy »fekőtöt« is készített nekünk, sőt a szövőszék részeit is lehozta a padlásról, hogy szint magunk előtt láthassuk, hogyan szöttek valamikor.

A gyűjtött anyag teljes feldolgozására és a sok élmény beszámolójára szeptemberben kerül majd sor, de addig is néhány témakörből diákköri ülést tartunk.

Ezen az úton is szeretnénk megköszönni azok fáradozásait, akik a gyűjtőt sikerhez hozzájárultak. Remélem, hogy az út során szerzett tapasztalatok meghozzák az eredményt és az egyetemi hallgatók köréből máskor is szívesen foglalkoznak majd nyelvjárási gyűjtéssel.

Balikó Márta

Negyedik éve a SZEAC-ban

EGY JÓ SPORTOLÓ AKI JÓL IS TANUL

A Rókusi Tornacsarnokban keresem Bácskai István ötödéves orvostanhallgatót, gondoltam, jobb lesz, ha a pályán ismerkedünk össze. Persze, csak a mérkőzés után.

Magas, nyúlánk fiatalember, első pillanatban úgy látszik, mintha nem is egy kosarossal, de kiegyensúlyozott, szinte lassú tempójú diákkal állnék szemben. A »spilások« pedig idegemberek, talán az egy válogatott Bence kivételével.

— Negyedik éve játszom a SZEAC-ban — mondja, s ez annyit jelent az első pillanatban, hogy az orvosi karon jó általános eredményéről ismert Bácskai már négy éve első osztályú sportoló.

A Ságváriban kezdett kosarazni, majd a Sportiskolához került. Aztán egy évig várt a SZEAC-nál arra, hogy végül bekerüljön az első csapatba. Nehéz volt, hiszen Merényin és a középpjátékosokon kívül mindenki bedobó, s ezen a poszton játszik ő is.

— A MAFC ellen játszottam először — emlékezik vissza. — Nem volt tétje a találkozóznak, próbára tettek.

Hat pontot dobtam. Szóval sikerült. Azóta általában benne voltam a kezdő ötösben. A télen két hónapig nem játszhattam, összeszedtem egy vírusos betegséget. Most meg sérülés miatt szorultam ki a palánk alól. Pedig nagyon rossz fentről, a karzatról, vagy a cserepadról, vagy a cserepadról ülve nézni, hogy küzdenek a fiúk. Szinte el sem tudom képzelni, hogy ne legyek ott a pályán, ne játszhaszak, ne vegyek részt az edzéseken.

— És ez áll a vizsga időszakokra is?

— Az már nehezebb. Amikor másodéves voltam, szinte egyáltalán nem tudtam lejárni edzésekre. Persze az orvosi is az az év a legnehezebb, nagyon nagy az anyag. Tavasszal, a negyedév hajrájában már hét közben is ott voltam a tornacsarnokban. Igaz, közben megtanultam jobban bánni a rendelkezésre álló idővel is.

— Tehát jut idő sportolásra is mindig a tanulás mellett?

— Ha nem is mindig, de rendszerint igen. Volt már közöttünk olyan, aki annyira készült a soron következő

Mi történt a nyáron?

Körkép a SZEAC szakosztályainak nyári szerepléséről

Az új tanévben fokozottabb mértékben törekszünk arra, hogy olvasóinkat az összes szegedi felsőoktatási intézmény minőségi- és tömegsportjáról tájékoztassuk. Természetesen minden ilyen vonatkozású eseményről — lapunk megjelenésének időpontja és terjedelme miatt — az érdeklődők igényeit teljes mértékben kielégíteni nem tudjuk. Eppen ezért több döntő jellegű mérkőzést, vagy fontosabb versenyeket értékelő, elemző cikkeket közlünk. Emellett azonban helyet kapnak a fontosabb sporteseményekről készült tudósítások, fényképek is. A hallgatókat, és az egyetemeket, főiskolákat dolgozókat, oktatókat érintő, sporttal kapcsolatos, elvi problémákat felvető írásoknak is természetesen helyet adunk.

Ilyenformán első ízben a Szegedi Atlétikai Club sportolóinak júliusi és augusztusi eredményeinek értékelésére tesztünk kísérletet szakosztályonként. (Az eredményeket és a helyezéseket az augusztus huszonhatodik állapotoknak megfelelően közöljük!)

Az NB I-ben szereplő csapatok közül a férfi kosárlabdázók helyezése a jobb. Két elmaradt mérkőzéssel a hatodik helyen állnak. Az együttes mérkőzésről mérkőzésre jó formát mutatott és jó játékkal szép eredményeket ért el. A nyár folyamán egy új középpjátékosal erősítették. Lehmann — aki a Budapesti Műszaki Egyete-

men befejezte tanulmányait — igazolták át. Dr. Kovács Imre edző az 5-6. helyre várja fiait, s bízik a legjobb vidéki csapat cím megszerzésében.

Női kosárlabdában szünetel a bajnokság.

A labdarúgók a tizedik helyen állnak. A Vasas elleni döntetlen kétségtelen szép fegyvertény, idegenben azonban még mindig nem megy. A kiesést mindenestre elkerülte az együttes.

Az OB II-es vízilabdacsapat a kezdeti nehézségek után kikérült a hullámvölgyből — a 9. helyen áll —, s minden valószínűség szerint benmarad az OB II-ben.

Nem így az úszók. Három hiányzó pont miatt kénytelenek voltak búcsút mondani az I. osztálynak.

A harmadik vonalban szereplő női teniszcsapat. (Dr. Kadosáné, Ondokné Molnár Erzsébet, Tölgyesi Olga, Patkó Márta, Szeder Edit) jelenleg a negyedik helyen áll.

Jól versenyeztek a természetjárók Szeged város tájékozódási versenyén. A szakosztály tagjai az erős mezőnyben egy második helyet szereztek.

Az evezősök serdülő korcsoportjának, vidékbajnoksága mellé az országos bajnokságon egy második helyet is szerzett.

A kajakosok serdülői is sok aranyérmel gyűjtöttek össze a nyár folyamán. A Szolnokon megrendezett vídekbajnokságon Kovács L.,

Tóth Rózsa 500 és 2000 méteren, s a Sőregi-Tamás páros győzedelmeskedett. A Szabadtéri Kupa küzdelmeiben Bozsó Ferenc, s a Bozsó-Kovács páros szerzett aranyérmel. A magyar ifjúsági bajnokságon Tóth Rózsa tűnt ki, egy második és egy harmadik helyezése volt.

A cselgáncsozók Szabadtéri Kupája a SZEAC-hoz került. Hét csapat közül a szegediek kerültek az első helyre 22 ponttal, második a Bp. Honvéd 19, harmadik a Békéscsabai Dózsa 11 ponttal. Egyénileg Erdélyi Endre és Kovács Sándor szerepelt a legjobban, egy-egy első helyet szereztek. Ipacs Sándor és Vig József pedig egy-egy másodikat. A pécsi vidékbajnokságon csak helyezésekre tellett a szakosztály tagjainak erejéből.

A férfi kézilabdások a megyei bajnokság második helyét foglalják el. Elmaradt mérkőzések miatt a bajnokaspiráns női együttes — amely ugyancsak a megyében szerepel — szintén a második helyen áll.

Nem remekeltek az atléták. A hosszú ideig — vidéken — verhetetlennek hitt Trényi Imre, kalapácsvetésben kénytelen volt megelégedni a második hellyel a tehetséges pécsi Lovász mögött, az atlétikai vidékbajnokságon.

A többi atléta nem ért el számottevő eredményt.

A röplabdások, tornászok, vívók nem indultak versenyeken.

Farkas István

S * A * K * K

Rovatvezető: dr. BLAHÓ GYÖRGY

ÁLLANDÓ FEJTŐVERSENYÜNK

1963/64. II. félévi szakaszának eredményhirdetése a közbejött vakáció miatt csak most történik meg, de a nyertesek a jutalmakat már postán megkapták.

A közölt feladványok megoldása:

1. Rudenko (Vil.: Kf1, Vg5, Bc3, Bd1, Fb8, Fc4, Ha4; gy.: d5 — Söt.: Ke4, Hc5, Hd3; gy.: f2, f3, f4. Matt 2 lépésben) 1. Fa7!

2. Ludwig (Vil.: Kh5, Bb3, Bh2, Fg8, Hf2 — Söt.: Ka2, Bb2, Fa1, Hb1. Matt 2 lépésben) 1. Hd1! 1. He8?? (Cseh) lehetetlen.

3. Ringier (Vil.: Ke4, Vf3 Ba1, Bf8, Fc6 — Söt.: Ka8, Ba7, Bb8, Fb7. Matt 2 lépésben) 1. Vf6!

4. Dehler (Vil.: Kb6, Bb7 — Söt.: Ka8, Ha6. Matt 2 lépésben, 1. Bd7!

5. Mansfield (Vil.: Ka6, Ve6, Bb3, Bh1, Fh7, Ha1, Hc1; gy.: b2, b4 — Söt.: Kb1, Vf5, Fa3; gy.: d4, e5. Matt 2 lépésben) 1. Bg3!

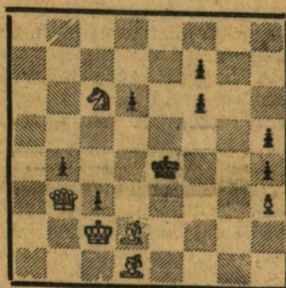
6. Loyd (Vil.: Kh3, Vb2, Bg5, Fh6, He5, He6 — Söt.: Ke3, Bg8; gy.: g7. Matt 2 lépésben) 1. Va1!

7. Lipton és Burns (Vil.: Kc8, Bf3, Bg2, Fb8, Fh1, Hg1; gy.: e6 — Söt.: Ka8, Ba1, Bh7, Fe7, Ha6; gy.: a2, h3. Matt 2 lépésben) 1. Bf6! 1. Ba2? Ff6! (Zsebk, Szabó I.), 1. Ba3? Fg5! (Szokács, Franz). Amelyik feladványban az első pillantásra sok könnyű megoldás látszik, az mindig gyanús — különösen, ha a Sahmatiban jelent meg!

A verseny győztesei az összes feladvány helyes megoldásával: Toókos Ferenc és Bottlik Iván. A további sorrend: 6 helyes megoldás: Zsebk Pál, Szabó Imre, Laboda Kálmán, Szokács László és Franz Erika; 4 helyes megoldás: Cseh Ferenc; 3 helyes megoldás: Pafféri Elemér, Fenyvesi György, Szegfű Imre, Paál István, Horváthy György és Szabó Kálmán; 2 helyes megoldás: Fodor Imre és Lucza Szabolcs; 1 helyes megoldás: Balázs Tibor és Mészáros József. Mindazok, akik a közölt feladványoknak több mint felét — tehát legalább négyet — helyesen megfejtették, könyvsorsjegyet kaptak jutalmul, melyeket tetszés szerinti sakk-könyvre beválthattak. A díjasoknak még egyszer gratulálok e hasábon is, a többieknek megköszönöm igyekvő közreműködésüket és sok sikert kívánok a most induló féléves fejtőversenyünkön!

(z. p.)

I. A. C. Challenger

Matt 2 lépésben.

Kerek szám

— a 60. évforduló — ürügyén csempéztem ide ezt a csinos játszmat, annak bizonyosságául, hogy tudtak a régiek is:

OLASZ MEGNYITÁS. A. Albin—O. Bernstein, Hcb3, 1904. 1. e4 e5 2. Hf3 Hc6 3. Fc4 Fc5 4. Hc3 d6 5. d3 Hf6 6. Fg5 Fe6 7. Hd5 Fd5: 8. Fd5: h6 9. Fc6: + bc 10. Ff6: Vf6: 11. c3 Bb8! 12. b4 Fb6 13. Va4 d5! Az ellenes király középen, a vezértávol: itt a pillanat az áttörésre. 14. ed e4 15. de Vc3: + 16. Ke2 Vc4: + 17. Ke1 Vc4: + 18. Kf1 0-0 19. Vc6: Bf8 20. Kg1 2 lépéses matt fenyegetett. 20. Be1-re Vd3: + 21. Kgl Be1: + 22. He1: Ve2 nyer. Be6!! 21. Vd7 Bd6 22. Va4 Ve2 23. Bf1 Vf3: A leg-elegánsabb megoldás. 24. gf Bg6: + és matt.

SEGEDI EGYETEM

A József Attila Tudományegyetem, az Orvostudományi Egyetem a Tanárképző Főiskola lapja. Megjelenik havonta kétszer. Főszerkesztő: Fapp Lajos. Szerkesztőség: Szeged, Magyar Tanácsköztársaság útja 10 Tel.: 51-98, 23-30 Kiadásért felel: Kovács László a Csongrád megyei Lapkiadó Vállalat igazgatója. Kiadóhivatal: Szeged, Tanácsköztársaság útja 10 Tel.: 35-00, 31-16. A lapot az intézmények pártbizottságai terjesztik. Ára 50 fillér. Előfizetés negyed évre 3 Ft

Szegedi Nyomda Vállalat